

Årsberetning 1/1 – 31/12 2023

Årsmøtet ble holdt 29. mars 2023 kl. 1800 i kommunehuset på Sørumsand.

34 stemmeberettigede medlemmer var til stede. Det ble servert pizza, og leder i Romerike Historielag, Tom Halvorsen, orienterte om arbeidet med å lage digitale, historiske vandrespill.

I tillegg delte Tom Halvorsen ut Romerike Historielags hederstegn til Anne-Marie Lund for hennes suverene og mangeårige innsats som skribent og medlem av redaksjonen i Sørum-Speilet. En meget fortjent påskjønnelse.

Styret har i perioden bestått av:

Leder : Elin Mørk
Nestleder: Tom-Arne Ullersmo
Sekretær : Randi Fjørstad
Kasserer : Hege Udnæs Hoel
Styremedlem: Vidar Harfallet (Slora Mølles representant i styret)
varamedlem: Helge Seiertun
Varamedlem: Njål Foss
Varamedlem: Even Woxen

Revisor: Pål Iversen

Valgkomite: Helge Svarstad, leder, og Peter Bassøe, medlem.

Styret

Styret har holdt 10 styremøter og har behandlet 85 saker. Alle møtene, unntatt ett, er holdt på Nordli. Arbeidsplanen, som ligger til grunn for styrets arbeid, er fulgt godt opp.

Historielaget kan se tilbake på et år med **god aktivitet og solid økonomi**. Vi har vært flinke til å søke om midler der vi har hatt mulighet til det, og vi har fått tildelt midler til viktige saker. I juni ble vi overraskende tildelt hele 58 300 kroner i «lokalbidraget», stemt frem av kunder i den nye Romerike Sparebank. Det er virkelig inspirerende at så mange har stemt på historielaget. Fra Lillestrøm kommune har vi søkt og fått kr 30 000 i driftstilskudd. Så har vi søkt og fått kr 20 000 til et jubileumsnummer av Sørum-Speilet, som starter på sin tredevte årgang i 2024. Beløpet skal altså brukes til å markere jubileet, enten med ett ekstra nummer av bladet (et jubileumsnummer), eller med en utvidelse på 4 sider jubileumsstoff i hvert av de 4 ordinære numrene vi gir ut.

Medlemmer

Vi startet året med 467 medlemmer. Ved slutten av året kan vi notere 462 medlemmer, fem mindre enn i fjor. Lagets medlemmer har høy gjennomsnittsalder. Vi har derfor gjennom året dessverre mistet mange medlemmer pga. dødsfall. Vi har gledelig nok fått mange nye medlemmer også, men må altså notere en liten nedgang i medlemstallet i år.

Nordli

I fem år har historielaget holdt til i veslebygningen på Nordli. Leiekontrakten med Lillestrøm kommune gjelder fortsatt i 5 år. Huset har i år fått skilt på ytterveggen (logoen vår) og det er satt opp litt merking slik at det skal bli lettere å finne frem.

Onsdagsåpent på Nordli

Det er holdt åpent hus på Nordli mellom kl. 11-14 to onsdager hver måned, unntatt i juli. Vaktene går på omgang mellom styremedlemmer og varamedlemmer. Det er hyggelig å notere at folk finner veien dit, får en kopp kaffe, en prat, kjøper en bok eller to. Men det er god plass til flere – så vi håper ryktet om «åpen onsdag» fortsetter å spre seg.

- **Historielagets eiendommer**

- **Vølneberg gamle skole**

- Gamle hus må stelles med, ellers forfaller de fort. En stor takk til Bjørn Tveit som holder et godt øye med gamleskolen, sjekker at det står passende med varme på om vinteren, at gresset blir slått inn til murene om sommeren osv. Det er ikke gjort spesielle utbedringer dette året.

- **Slora Mølle.**

- **Ny prosjektgruppe**

- Fra å være et forfallent gammelt bygg står Slora Mølle frem som et smykke blant kommunens kulturminner – alt takket være historielagets underavdeling Slora Mølles Venner. Det følger et stort ansvar med å eie og ta vare på viktige kulturminner. Styret i Blaker og Sørum Historielag er dypt takknemlig for det ansvaret Slora Mølles Venner har tatt i mange år.

Mot slutten av 2023 ble det gjort en omorganisering for å styrke og utnytte lagets ressursbruk. Den gamle venneforeningen ble formelt nedlagt. Isteden er det valgt en prosjektgruppe på fire personer som skal ivareta driften og prosjektene. Denne gruppen består av styremedlemmer fra den gamle venneforeningen, slik at kontinuiteten ivaretas. Styret i historielaget vil være beslutningstaker og få større ansvar for arrangementene. Samarbeidet mellom styret og prosjektgruppa vil bli tettere. Hovedmålet med omorganiseringen er å få til en riktigere ressursbruk til gode for Mølla og dens videre utvikling. Den praktiske driften av Mølla vil bli tilnærmet som før. Det blir fortsatt dugnadskvelder hver onsdag i sommerhalvåret, «Slora Mølles Dag» og Mølleskole for skoleelever skal også fortsette som før.

Prioriterte oppgaver fremover er: museumsbelysning/likestrømbelysning, samt installering av elektrisk anlegg i mølla, herunder innvendig spotbelysning.

- **Sørum-Speilet**

- Redaksjonen har de senere årene bestått av Anne-Marie Lund og Randi Fjørstad, samt Elin Mørk (styrets representant). I løpet av 2023 har vi fått med Ingun Orderud som en etterlengtet og god forsterking, både når det gjelder å skrive og fotografere.

Målsettingen med 4 nummer i året er holdt, og vi har også holdt på det utvidete

sidetallet 24. Annonsetallet ligger på 12.

Også i år har vi mottatt gode artikkelbidrag fra medlemmer. Dette er med på å gjøre bladet mer variert og interessant for flere lesere, og det takker vi for. Vi vil også takke Tom-Arne Ullersmo for hans faste bidrag «Jakten på fortiden», som på en interessant måte viser oss glimt fra virkelig gamle tider i Sørumsand.

Redaksjonen er opptatt av at bladet skal ha variert stoff, at språket skal være godt, og ikke minst at kommaer og andre tegn skal stå på riktig sted. Vi er takknemlige for at vår eminente korrekturleser Lillian Mobæk, som med falkeblikk og solide grammatikkunnskaper, hjelper oss med å holde et godt nivå.

En annen gruppe som vi vil rette en spesiell takk til også i år er de **rodeansvarlige**. De kjører rundt i vårt langstrakte distrikt og legger bladet i postkassene til medlemmene. Uten denne innsatsen hadde historielaget ikke hatt mulighet til å distribuere bladet. Post og porto er for dyrt. Ole Evensen, som forlot styret i fjor, tar fortsatt ansvar for å hente bladet hos trykkeriet, en hjelp vi er veldig glade for.

To andre som fortjener takk er Anders Henriksen og Jørgen Kirsebom som alltid er hjelpsomme med det vi trenger av bilder og gode råd.

- **Hjemmesiden** www.blakerogsorumhistorielag holdes fortsatt flott oppdatert til enhver tid. En stor takk til Lillian Mobæk som har ansvaret for den og for oppdatering av Facebook-sidene.
- **7 bind med bygdebøker – restlager og digitalisering**
Fortsatt befinner restlagrene seg fordelt på 3 ulike steder. Dette medfører ekstra mye arbeid med henting og bæring. Tungt er det også – hver bok veier ca. 2,6 kg. Vi håper og tror at kommunen nå endelig har funnet et fast sted hvor vi kan lagre restlageret. Det gjenstår noen formaliteter, men etter mange møter over lang tid ser det ut til at vi får plass i det såkalte «bomberommet» i det gamle rådhuset på Sørumsand.
- Styret arbeider med å få de to siste bindene av **bygdebøkene digitalisert** av Nasjonalbiblioteket. De skal gjøres søkbare via hjemmesiden vår. De fem første bindene er allerede digitalisert. Historielaget har også inngått avtale om **digitalisering av Sørums-Speilet** (alle årganger), og i samarbeid med Nasjonalbiblioteket vil vi gå gjennom alle bøkene laget har utgitt, og ta en bestemmelse om hvilke som bør digitaliseres. Bl.a. er det aktuelt å digitalisere boken om Glomma gjennom Sørumsand, samt boken «Da-itte nå», som er utsolgt.
- **Kalender 2024**
Kalenderkomiteen har bestått av Anders Henriksen, Thorild Hexeberg Lerberg, Åge Monsrud og Elin Mørk. Temaet er: Kvinner og barn i arbeid. Det ble trykket 600 kalendere. Dette er 200 flere enn av kalenderen i 2023, da vi ble utsolgt.

Kalenderne er solgt på 2 julemesser (Blaker Skanse og Valstad Café), en stand på Sørumsand, via posten på Frogner og Norli bokhandel på Sørumsand. I tillegg har

vi «faste selgere» som går rundt i sine lokale områder og selger. Takk til kalendergruppa for nok en interessant kalender.

- **Historielagets brosjyre**
Brosjyren ble trykket i 500 eksemplarer høsten 2021. Den deles ut på stands, legges ved bøker og krus som selges/gis bort.
- **Laget har gjennomført følgende arrangementer og møter:**
  - 5. mars fyltes benkene i Frogner kirke. Korpset Stasen introduserte oss for 23 gamle melodier fra Sørums. Stasens dirigent Magnar Osland hadde samlet, bearbeidet og harmonisert stykkene fra et siffersystem til noter. Svein Sandnes introduserte teksten for tilhørerne.
  - **8. mai - Kransenedleggelse** på minnesmerker over falne i Sørums ble også i år gjennomført ved Frogner kirke, Sørums kirke, Blaker kirke og Blaker Skanse.
  - **16. mai, 18., 19. og 20. mai – Mølleskole på Slora Mølle** for 7. klassingene fra Blaker skole. Elevene har i flere år blitt invitert til mølla for omvisning og læring av gamle fag. Nytt av fjoråret er et samarbeid med Den Kulturelle skolesekken med tilsvarende tilbud til 8. klassingene ved Bingsfoss skole og Melvold skole. Vår gode samarbeidspartner Blaker Bygdekvinnelag var til stede og serverte skredmjølgrøt til elevene.
  - **30. mai – 4. juni Gammeldags skole på Vølneberg.** Tradisjonen tro ble det holdt gammeldags skole også i år, et populært tiltak. Denne gang for 5. klassingene i gamle Sørums kommune. I år var også Vølneberg vevring tilbake igjen. I fjor uteble vevringen, noe som skyldes at opplegget som vevringen har vært med på tidligere har vært tilpasset 4. klassingene. Lillestrøm kommune bestemt imidlertid en samordning av tilbudene i kommunen. Det betyr at gammeldags skole skal holdes for 5. klassingene. De trenger et litt annet opplegg enn 4. klassingene.
  - **31. mai - Ryddedugnad på loftet i Vølneberg** gml. skole ble gjennomførte av styret.
  - **12. juni – Rusletur fra Mølla i Lørenfallet til Sørums Kirke.** Elin Mørk ledet turen og fortalte om stedets historie.
  - **29. juli – markering av Olsok på Vølneberg** ble holdt i samarbeid med Sørums Bygdekvinnelag. Folk koste seg med kaffe og rømmegrøt. Godt fremmøte.
  - **20. august – Slora Mølles dag.** I år ble arrangementet flyttet til august, isteden for juni, som har vært tradisjon i noen år. Dette for å kombinere det med Blakerdagene. Da kom store og små på omvisning. Man fikk prøve seg på mange ulike saker, bl.a. hesteskokasting, fuglebrettsnekring osv. Også i år kunne man glede seg over besøk av Sørums leikarring og Glommabredden orkester. Blaker

Bygdekvinnelag sto for deilig servering av vafler, pølser, brus og kaffe.

- 22. august – Nytt minnesmerke på Frogner

Styret har økonomisk støttet arbeidet med å sette opp et minnesmerke på Frogner. Minnesmerket er en støpt søyle som har vært en del av gamle Frogner bru. Minnesmerket er omtalt i Sørums-Speilet 4-23, side 18.

- 1. september Medlemsmøte på Kroa med besøk av Ellingsen i Visyn.

- 23. september – Rusletur fra Frogner langs pilegrimsstien til Rulla, Øvre Vilberg

Turen startet ved Frogner gamle kirke, hvor Gunnar Ulvestad orienterte litt om kirkens historie. Deretter kjørte vi til Lindeberg stasjon og parkerte der. Derfra guidet Gunnar Ulvestad oss videre langs pilegrimsstien frem til Rulla, hvor medbragt niste ble spist.

23. november. Fem mandagskvelder denne høsten har vi arrangert et kurs i slektsgranskning. Kurset ble holdt i egne lokaler på Nordli, hvor vi har plass til 8 kursdeltakere. Kurset ble raskt fulltegnet. Kursleder var Sigbjørn A. Elvebakken, leder av Slekt og Data avd. Akershus. Kurset ble en suksess. Alle deltakerne møtte hver eneste gang, tross ufysiske vær- og føreforhold et par av kveldene. Deltakerne var en blanding av medlemmer og ikke-medlemmer, 4 kvinner og 4 menn.

- 29. november medlemsmøte i foreningshuset, Lørenfallet, med besøk av Bjørn Erik Nyberg fra Ullensaker, som fortalte om primstaver og gamle merkedager. En interessant kveld med en dyktig kåsør. 20 medlemmer møtte.

- 2. og 3. desember – julemesse på Blaker Skanse – med salg av bøker og kalendere. Mange fant veien til Blaker Skanse også denne gang, tross sprengkulde.

- 9. og 10. desember – Julemesse på Valstad Café. Vi greide ikke å stille vakter denne helgen. Så stor takk til Anne Maj Kvale og hennes «stab» som tok ansvar for å selge lagets kalender på julemessen.

- 16. desember – Julelunsj på Eight Amcars Club for historielagets mange gode hjelpere, som har gjort en innsats for historielaget gjennom året.

StyreWeb-henvendelser. Via StyreWeb kommer det jevnlig henvendelser om hjelp til å finne opplysninger i forbindelse med slektsgranskning. Styret bistår med dette, og har god hjelp i bygdebøker og annen litteratur som er samlet på Nordli. Stor takk til Gro Langeland som hjelper styret med besvarelser.

- **Historielaget er medlem i:**

- **Paraplyorganisasjonen Romerike Historielag.** Med sine 467 medlemmer er Blaker og Sørums Historielag det største lokallaget av de 16 lagene som er tilsluttet Romerike Historielag.

Styret takker Tom Halvorsen (leder av Romerike historielag) for uvurderlig og alltid hyggelig hjelp i året som gikk.

- **Landslaget for lokalhistorie.** Vi får gjennom dette medlemskapet bl.a. refundert deler av merverdiutgiftene våre.
- **Historielaget er representert i:**
  - **Lillestrøm Forum for kulturminnevern** ved Elin Mørk. Forumet har hatt 3 møter i perioden.
  - **Valstad Cafés** styre ved Anne Maj Kvale, med Mari Aasgaard som vara. Mari overtok etter Per Newman, som dessverre døde i sommer. Vi takker Per for hans innsats for laget.
  - Odd Sars Olsen deltar i et **verdi- og prioriteringsutvalg** nedsatt av Lillestrøm kommune. Det skal settes opp en prioritert liste over hvilke verdisaker, og i hvilken rekkefølge verdisakene skal reddes ut i tilfelle brann i kommunens kirker. Befaring er gjennomført i Sørums kirke høsten 2022. Frogner og Blaker kirke står for tur.

Sørums, 12. februar

Styret

Elin Mørk (leder), Tom-Arne Ullersmo (nestleder), Hege Udenæs-Hoel (kasserer), Randi Fjørstad (sekretær), Vidar Harfallet (styremedlem), Helge Seiertun (varamedlem), Even Woxen (varamedlem), Njål Foss (varamedlem)